

Kviečiame Jus susipažinti su Lietuvos agrarinių ir miškų mokslų centru

Šis tekstas yra parašytas lengvai suprantama kalba.
Lengvai suprantama kalba reikalinga žmonėms,
kuriems yra sunku skaityti ir suprasti įprastus tekstus.
Lengvai suprantama kalba padeda jiems sužinoti
naujos informacijos.
Tokių tekstų jau yra įvairiose pasaulio šalyse.

© Europos lengvai suprantamos kalbos simbolis.
Daugiau informacijos rasite čia:
<https://www.inclusion-europe.eu/easy-to-read/>

Kas yra Lietuvos agrarinių ir miškų mokslų centras?

Lietuvos agrarinių ir miškų mokslų centras yra mokslo institucija.

Čia mokosi ir dirba žmonės.

Agrarinis reiškia, kad čia mokosi apie, pavyzdžiui:

- augalus,
- miškus,
- gamtą.

Toliau šią instituciją vadinsime Centru.

Kas vyksta Centre?

Centre vykdomos įvairios mokslinės programos,
jame gali mokytis ir studentai.

Mokslinės programos yra įvairūs mokymai.

Pavyzdžiui, mokymai apie tai,
kaip rūpintis kokiais nors augalais.

Kas vyksta Centre?

Centre taip pat vykdomi:

- įvairūs projektai,
kurie yra apie gamtą ir miškus;
- įvairūs tyrimai.

Centro darbuotojai gali tirti, pavyzdžiui,
ką daryti, kad greičiau augtų kokie nors augalai.

Kas yra doktorantūra?

Centre vykdomos
žemės ūkio mokslų srities
agronomijos ir miškotyros
doktorantūros studijos.

Agronomija yra mokslas apie augalus ir jų auginimą.

Doktorantūroje gali studijuoti žmonės,
kurie jau yra pabaigę magistro studijas.

Šie žmonės labai domisi mokslu.

Kas yra doktorantūra?

Kai žmogus pabaigs doktorantūrą, jis:

- gaus daktaro mokslinį laipsnį,
- taps mokslininku.

Vėliau toks žmogus dirbs mokslo srityje, pavyzdžiui:

- tyrinės miškus,
- pasakos studentams ir visuomenei apie savo tyrimus,
- rašys straipsnius apie savo tyrimus.

Ar Centre studentai gali atlikti praktiką?

Studentai Centre gali atlikti praktiką.

Praktika yra tada, kai žmogus gali išbandyti kokį nors darbą.

Pavyzdžiui, studentai gali norėti Centre dirbti kelis mėnesius.

Po tų kelių mėnesių jie supras, ar jiems patinka toks darbas.

Ar Centre gali atlikti praktiką ir mokytis studentai su negalia?

Centre gali studijuoti ir atlikti praktiką studentai su negalia.

Kas yra augalų selekcija?

Centre yra vykdoma selekcija.

Selekcija yra atranka.

Taip atrenkame, pavyzdžiui:

- geriausias sėklas,
- derlingiausias augalų rūšis.

Tada selekcija:

- padeda sukurti naujas augalų rūšis,
- padeda patobulinti senas augalų rūšis.

Taip augalai dar labiau pastiprėja.

Kas yra augalų selekcija?

Centre vykdoma:

- lauko augalų selekcija,
- daržo augalų selekcija,
- sėklavaisių augalų – obelių, kriaušių – selekcija,
- kaulavaisinių augalų – vyšnių, slyvų – selekcija,
- uoginių augalų – braškių, serbentų – selekcija.

Genetika labai padeda
kurti naujas augalų rūšis arba
tobulinti senas augalų rūšis.

Kas yra genetika?

Genetika reiškia,
kad tam tikri augalai turi tam tikrus bruožus.
Pavyzdžiui, tam tikri augalai yra geltoni.

Genetika leidžia greičiau sukurti tokius augalus,
kokių norime.

Pavyzdžiui, jeigu norime sukurti augalą su geltonais žiedais,
galime iš anksto suplanuoti,
kad augalo žiedai būtų geltoni.

Ką tyrinėja Centro mokslininkai?

Centro mokslininkai tyrinėja:

- dirvožemį;
dirvožemis yra žemės sluoksnis;
- kaip auginti lauko augalus.

Kas yra dirvožemis?

Dirvožemis yra žemės sluoksnis.

Jame sodiname:

- gėles,
- kitus augalus,
- medžius ir krūmus.

Kam žmonės augina lauko augalus?

Lauko augalus žmonės augina, kad gautų tam tikrą naudą.

Augalų dalis naudojame kaip maistą žmonėms arba pašarą gyvūnams.

Iš lauko augalų taip pat galime gaminti kitus produktus.

Pavyzdžiui, iš grūdų galime gaminti:

- sausus pusryčius,
- košes.

Koks yra augalų tyrimų tikslas?

Augalų tyrimus vykdome tam,
kad kurtume ir tobulintume augalininkystės mokslą.

Tai yra mokslas apie augalus.

Pavyzdžiui, mokslininkai
siekia sukurti naujus augalus.

Koks yra miškų tyrimų tikslas?

Miškų tyrimus vykdome tam, kad:

- apsaugotume miškus,
- atsodintume miškus,
- saugiai naudotume miškų išteklius, pavyzdžiui, medieną.

Taip pat miško tyrimus vykdome tam,

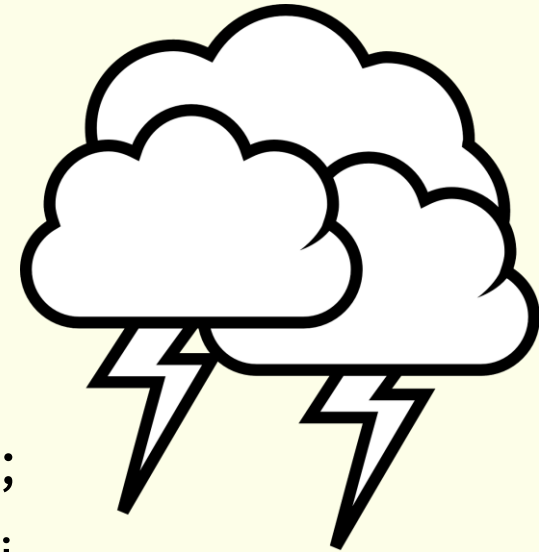
kad išsiaiškintume, kas ir kaip kenkia miško augalams.

Tada galima sužinoti, kaip apsaugoti augalus ir miškus.

Kas kenkia augalams?

Augalams stresą sukelia:

- sausra, kai nėra lietaus;
- šaltis, karštis;
- liūtis, kruša, kai lyja ledukais;
- stiprus vėjas;
- oro drėgmė;
- netinkamas dirvožemis, tai yra netinkama žemė;
- dirvos užmirkimas, kai žemėje per daug vandens;
- augalų apsaugos priemonės, pavyzdžiui, chemikalai;
- ligos arba kenkėjai, pavyzdžiui, kirmėlės arba vabalai.

Ką daro mokslininkai, kad padėtų dirvožemiui ir augalams?

Mokslininkai atlieka:

- dirvožemio ir augalų būklės tyrimus – jie tiria, kaip jaučiasi augalai;
- lauko bandymus – tai yra bandymai, kuriuos atlieka lauke.

Tada jie pateikia mokslu įrodytus būdus:

- kaip apsaugoti ir pagerinti dirvožemį, žemę,
- kaip geriau auginti augalus.

Kokias paslaugas teikia Centras?

Centre:

- atliekame įvairius tyrimus, pavyzdžiui, tiriname, ar yra geri:
 - dirvožemis,
 - vanduo,
 - grūdai,
 - miltai,
 - daržovės.

Kokias paslaugas teikia Centras?

Centre taip pat:

- parduodame vaisius ir daržoves, jų sėklas;
- parduodame vaismedžių ir uogakrūmių sodinukus, pavyzdžiui, galite nusipirkti medelių, ant kurių augs vyšnios;
- rengiame sodo projektus, pavyzdžiui, galime Jums padėti sugalvoti, ką sodinti Jūsų sode.

Kaip mes galime Jums padėti?

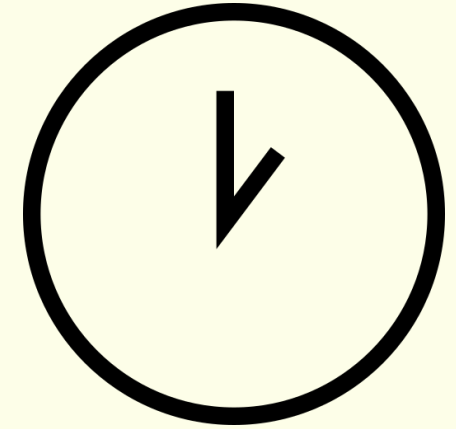
Centras gali jums padėti, jei turite klausimų apie:

- Centrą,
- Centro darbą,
- norite mums pasiskųsti dėl to, kaip dirba Centras.

Jeigu turite klausimų, galite mums paskambinti telefono numeriu +370 347 37 271.

Kada dirba Centras?

Centras dirba:

- pirmadienį, antradienį, trečiadienį ir ketvirtadienį nuo 8 iki 17 valandos,
- penktadienį nuo 8 iki 15.45 valandos,
- dieną prieš šventę Centras dirba 1 valanda trumpiau.

Pagrindinį Centro pastatą galite rasti šiuo adresu:

Instituto alėja 1, Akademija, Kėdainių rajonas.

Ką daryti, jeigu turite klausimų arba skundų?

Skundas yra pasakymas, kad kažkas yra blogai.

Pavyzdžiui, jeigu:

- kas nors blogai dirba,
- kas nors kažką blogai padarė,
- kas nors Jus nuliūdino.

Skundai padeda suprasti, kaip Centras gali Jums padėti.

Kaip Jūs galite pateikti prašymą, pasiūlymą arba skundą Centru?

- paskambinkite telefono numeriu +370 347 37 271 arba
- atsiųskite elektroninį laišką elektroniniu pašto adresu lammc@lammc.lt

Kaip turi būti parašytas Jūsų prašymas, pasiūlymas arba skundas?

- Rašykite lietuvių kalba.
- Rašykite aiškiai ir suprantamai.
- Parašykite savo:
 - vardą,
 - pavardę,
 - adresą,
 - telefono numerį,
 - elektroninio pašto adresą.

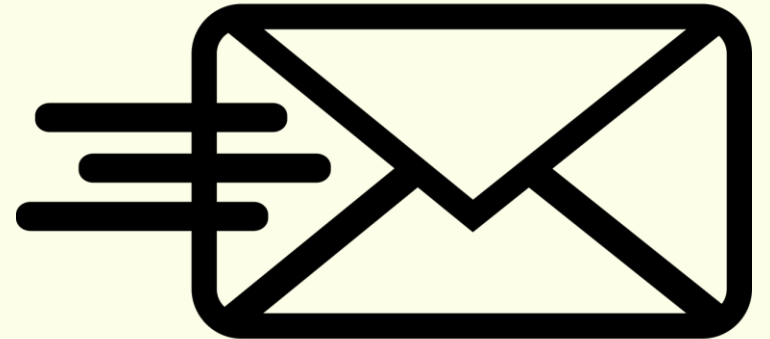
Ką daro Centras, kai gauna Jūsų prašymą, pasiūlymą skundą?

Kai Centras gauna Jūsų:

- prašymą,
- pasiūlymą,
- skundą,

Centro darbuotojas jį perskaito.

Tada Centro darbuotojas
atsiunčia Jums atsakymą.

KONTAKTAI

Centro sekretorė yra
Kristina Kablienė.

Jos telefono numeriai yra:

+370 347 37 271,

+370 678 89 570.

Pagrindinį Centro pastatą rasite šiuo adresu:
Instituto alėja 1, Akademija, Kėdainių rajonas.

Kviečiame Jus apsilankyti Centre

Kiekvienas svečias gali apsilankyti Centre ir

- apžiūrėti stenduose pateiktą informaciją,
- daugiau sužinoti apie tai, ką veikia Centras.

Jei norite apsilankyti Centro rūmuose,
reikia mums iš anksto pranešti, kada norite atvykti.

Apie tai mums pranešti galite:

- telefonu +370 679 20 860
- elektroniniu paštu gintare.naujokiene@lammc.lt

Kviečiame Jus apsilankyti Centre

Jeigu norite apsilankyti Centro pastatuose
ir turite judėjimo apribojimų,
pavyzdžiui, Jūs judate vežimėliu,
iš anksto mums praneškite, kada norite atvykti.
Pranešti galite telefono numeriu
+370 347 37 271.

Tekstą lengvai suprantama kalba rašė:

Gintarė Naujokienė,

Daiva Puidokienė.

Tekstą lengvai suprantama kalba vertino

Valdemaras Belopetrovič.

Teksto vertimą koordinavo

Jurgita Šidlauskienė.

Tekstą redagavo:

Miglė Baltrūnaitė,

Agnė Župerkaitė.

Iliustracijos:

- [freepik.com](https://www.freepik.com)
- [pixabay.com](https://www.pixabay.com)
- LAMMC archyvas